

Abstrakt:

Název: Ovlivnění úrovně hudebně-pohybových schopností novým programem hudebně-pohybové výchovy u žákyň na II. stupni ZŠ

Cíle: Cílem práce je ověřit, do jaké míry ovlivní nově vytvořený program hudebně-pohybové výchovy úroveň vybraných hudebně-pohybových schopností skupin žákyň, ve věku 12–16 let. Dílčím cílem je sestavit intervenční program modernizované hudebně-pohybové výchovy, naplňující současné potřeby dívek daného věku a vytvořit metodické materiály pro jeho výuku.

Metody: K ověření úrovně hudebně-pohybových schopností byla u všech skupin použita baterie hudebně-pohybových testů: test rytmické přizpůsobivosti, test rytmické percepce, test dynamické rovnováhy, test společné pohybové tvořivosti (Brtníková, 2009) a test rozlišování výšky tónu dle Bentleye. Pro analýzu dat byly použity testy: Shapiro-Wilkův test, Leveneův test, Wilcoxonův test, párový T-test, Mann-Whitney U-test. Interskupinové rozdíly byly hodnoceny jednofaktorovou a dvoufaktorovou analýzou rozptylu (ANOVA) ve statistickém programovacím jazyce R. Statistické a věcné působení programu provedeno v programu STATISTICA. Grafické znázornění výsledků bylo uvedeno prostřednictvím boxplotů a Q-Q grafů.

Výsledky: Naměřené výsledky vstupních testů ukázaly rozdílné hodnoty, tedy odlišné vstupní úrovně jednotlivých skupin (E1, E2 a K). Rozdíly skupin byly zjevné v testech rytmických schopností, nejmenší rozdíly byly mezi vstupními hodnotami v testu rozlišování výšky tónu dle Bentleye.

Jednofaktorová ANOVA dokázala slabý efekt programu na schopnost dynamické rovnováhy ($Pr < F 0,16$) a senzoricko-auditivní schopnosti v rozlišování výšky tónu dle Bentleye. ($Pr < F 0,35$) u experimentální skupiny (E1+E2), ačkoliv Wilcoxonův test statistickou významnost v testu Bentleye neprokázal. Pro testy rytmické percepce, a rytmické přizpůsobivosti nebyly splněny předpoklady pro použití analýzy rozptylu.

Dvoufaktorová ANOVA zjišťovala vztah jednotlivých zájmů probandek na výsledky testů hudebně-pohybových schopností. Zájem tanec neovlivnil žádnou z proměnných. Zájem hudební nástroj měl středně silný vliv ($Pr < F 0,08$) na

výsledky testů v dynamické rovnováze. Zájem gymnastika zaznamenal malý efekt ($Pr < F 0,17$) na výsledky v testu dynamické rovnováhy a střední efekt ($Pr < F 0,04$) v testování hudebnosti. Zájem jiný sport skóroval s malou interakcí ($Pr < F 0,12$) v testu rytmické přizpůsobivosti. Statistická a věcná významnost, celkově u experimentální skupiny (E1+E2), byla nalezena v testech rytmické percepce, rytmické přizpůsobivosti, společné pohybové tvořivosti a dynamické rovnováhy. Věcná významnost programu byla nalezena se středním efektem v testu společné pohybové tvořivosti ($d=0,62$), s malým efektem v testech rytmické percepce ($d=0,45$), rytmické přizpůsobivosti ($d=0,31$) a dynamické rovnováhy ($d=0,30$). V testu senzorio-auditivní schopnosti rozlišování výšky tónu dle Bentleye, nebyly zaznamenány rozdíly statistické, ani věcně významné.

Klíčová slova: *školní tělesná výchova, hudebně-pohybová výchova, intervenční program, rytmické schopnosti, rytmická gymnastika.*